

SLOVENSKI NAROD

Zadnja vrataj dan popoldne, izvzemajo se delje in praznike. — Izserat do 80 peti vrt v Din 2, do 100 vrt v Din 2.50, od 100 do 300 vrat v Din 2, večji izserati peti vrt vrt v Din 4. — Popust po dogovoru, izseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« delja mesečno v Jugoslaviji Din 12. za inozemstvo Din 25. — Rokopis se ne vraca.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefonski 8t. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon 8t. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon 8t. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani st. 19.351.

Dunajska posvetovanja:

Posebnih presenečenj ne bo

Zaradi dunajske konference se zemljevid ne bo izpremenil

Politika prostih rok

Dunaj, 12. novembra o. »Reichpost« pravi v svojem komentarju v dunajski konferenci zunanjih ministrov držav rimskega protokola, da ni pričakovani nikakih izmenadenj. Zaradi dunajske konference se evropski zemljevid ne bo izpremenil. Na konferenci ne bodo proklamirane nobene nove zvezze pa tudi nikogar ne bodo postavili na prestol, kar pa še ne pomeni, da se bo dunajski stestanek prilepel in zaključil samo s konvencionalnimi govorji.

Rim, 12. novembra o. Listi in politični krogi splošno naglašajo, da od dunajske konference ni pričakovanih nikakih senza eij. Pri tem kategorično demonstrirajo vestrinjani francoških in angleških mestov, da bi bila Italija pripravljena v smislu avstrijskih in madžarskih teženj pristati na obnovno monarhijo in teh dveh državah in osnovanje nove avstrijsko-madžarske skupnosti. Čeprav naj bi se preprečilo, da bi se Avstrija priključila Nemčiji, Madžarska pa je še bolj približala. Habsburško vprašanje je povsem avstrijska notranja zadeva in zato o njem na kakšni međunarodni konferenci sploh ne more biti govorja, pač pa bodo na konferenci golovo razpravljali o tem, da bi Avstrija in Madžarska na primeren način priznali Italijansko aneksijo Abesinije in se tako solidarizirali z Italijo. Avstrija in Madžarska naj bi priznali obenem z Italijo tudi novo vlado generala Francia v Španiji. Končno prihaja vpraševanje možnosti, da bi obdržali po morebitnem italijanskem zgledu izstopili iz Društva narodov.

Ciano bo prebil v Pečti štiri dni

Budimpešta, 12. novembra b. Na torkovi konferenci vladne stranke je madžarski ministrski predsednik ob velikem navdušenju vseh navzočih sporčil, da bo italijanski zunanjji minister takoj po današnjem zaključku dunajskih posvetovanj rimškega trikota odpotoval v spremstvo madžarskega zunanjega ministra Kanva v Budimpešto, kjer bo ostal štiri dni. Po njegovem odhodu bo državni upravitelj Horthy v spremstvu zunanjega ministra Kanve odpotoval v Rim, da se osebno zahvali Mussoliniju za njegove milanske izjave v prid »pohabljenu Madžarsku.«

Letalski boji nad Madridom Zažigalne bombe so povzročile več požarov

Spor med Rusijo in Francijo zaradi španskega zlata

Pariz, 12. novembra o. Zvedelo se je, da je med Rusijo in Francijo nastal spor zaradi zlata, ki ga je španska vlada deponevala v Francoski banki. Rusija zahteva, da del denarja deponeira ludi v Moskvi, ker je dobavila mnogo orožja v strelivo španski vlad. Potenalem Rusija ni podpirala španskih maršalistov, zaradi samih simpatij, nego tudi zaradi tega, da bi čim bolj vnovčila orožje v strelivo, kolikor ga je že zastrelalo.

Priznanje burgoske vlade

Burgos, 12. novembra o. Vlado generala Franca so iznzed srednje ameriških in južnoameriških držav doslej priznale republike San Salvador, Ekvador in Gvatemala. Pravijo, da bodo njihovim zgledom še te dni sledite druge južnoameriške države.

Odgovor Litvinova Mussoliniju

Moskva, 12. novembra o. Litvinov je bil vprito Stalina, Kalinina in drugih ruskih državnih vescin srečano odlikovan z Leninovim redom. Ob tej prilici je imel govor, v katerem je naglasil, da vodi Rusija politiko mira. Najboljša pot do tega cilja je sistem kolektivne varnosti. Litvinov je tako odgovoril tudi Mussoliniju na njegove besede v Milanu, češ, da sistem kolektivne varnosti ne snore odreči. Nemočno je govoril o pomanjkljivosti sistema kolektivne varnosti, se preden se je sploh ustvaril. Vsako popuščanje članic Društva narodov naprem agresivnim državam more imeti le za posledico, da se njihova agresivnost se poveča. Izolacije Rusije se ni treba biti, v ostalem pa predstavlja vojska ruskih republik skupno z rusko industrijo tako obrambno silo, da jim pač nihče ne more do živega.

Možnost Cianovega odhoda v London

Rim, 12. novembra w. V italijansko-angloških odnoshinj je prišlo do takega prekreta, da razpravljajo listi o možnosti potovanja italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v London. Mussolini želi le, da se pred tem potovanjem diplomatskim potem pripravi od njega predlagani gentlemanski sporazum. Listi poudarjajo izredno dobro voljo Italije za sporazum in zadovoljstvo nad spravljenimi glasovi, ki prihajajo iz Anglike.

Tudi Van Zeeland pojde v London

London, 12. novembra b. Iz zanesljivega virja se doznavata, da bo belgijski ministrski predsednik Van Zeeland konec tega meseca prišel v London. Povod za njegov obisk bo na zunaj banker mednarodne trgovinske zbornice, ki bo 27. t. m. v informiranih političnih krogih pa so mnenja, da je ozadje obiska v neposrednih zvezzi z vprašanjem konference lokarnskih sil in belgijskim neutralizacijskim stališčem.

Sklicanje parlamenta v Valencijo

Valencija, 12. novembra o. Tu se širijo glasovi, da namernava vlada v kratkem sklicati parlament k izrednemu zasedanju. V Valencijo bi imel priti tudi predstavnik Azaña. Včeraj je ministrski predsednik Caballeiro odpotoval na zapad v pokrajine, ki so še vedno v upravi režima ljudske fronte, kjer ima uređeni neka nujna obrambna vprašanja. V Valencijo je danes pripluh ruskim parnikom »Komsomol« z velikim tovorom vojnega materiala.

bili seveda strogo zaupni. Po Mussolinijevem govoru v Milunu sem se želel informirati, kakšne posledice utegnjejo imeti milanske izjave za evropski položaj v slošnem, še posebej pa seveda položaj Avstrije kot samostojne države. Informacije, ki sem jih dobil, so me popolnoma pomirele. Prepričal sem se, da je po italijanskem mnenju zagotovitev avstrijske samostojnosti in neodvisnosti prvi in glavni pogoj italijansko-nemškega prijateljstva, s tem pa nočen reči, da so že vsa vprašanja razčlenjena. Sem spada med drugimi tudi vprašanje restavracije, podrobnosti pa ne spadajo v javnost.

Dopisnik je nato Wiesnerja direktno vprašal, kaj misli Mussolini glede restavracije. Wiesner je s poudarkom odgovoril: Svet si popolne odgovornosti izjav, ki jih dajem, trdim, da mi je Mussolini izjavil v tem vprašanju svoje simpatije takoj glede Avstrije kakor glede Madžarske. To pa ne pomeni, da se je v Rimu že konkretno govoril o načinu in dnevu restavracije. Take vesti so netočne, kakor tudi je netočna vest, da bi bil pripravljal zaroko Otona in princ Marije.

Wiesner je nato na posebno vprašanje dopisnika tukajšnjega lista dodal, da bo najbrže v kratkem odpotoval v Steenokrezel, kjer se mudi pretendent na avstrijski prestol Oton.

Nadškof dr. Šarić je postal jeseni 1933. svetki kongregaciji za redovnike v Rimu in latinskom jeziku referat, v katerem se nahaja tudi ti-le odstavki: Dr. Čičić je že kot direktor bogoslovja kazal naklonjenost liberalnim idejam. Zanimajoč se za politiko se je okužil s praktičnim verskim indiferentizmom in je živel s pravoslavnimi Srbijci v prijateljstvu. Zato so mu njegovi predstojniki odveli profeso in ga imenovali za župnika v Tuzli. Tudi tu je preko dovoljenega sodeloval s Srbijci. Ko je bil tudi od tu odstranjen, se je napotil v Beograd, kjer je bil po posredovanju Svetozara Pribičevića imenovan za referenta v ministrstvu pravde in kasneje za načelnika v oddelku za vere istega ministrstva. Ne tem svojem mestu služi vladni, dasi je duhovnik in redovnik, kot aktiven organ za izvajanje cesaropapističnih tendenc proti cerkvi... Ne nosi redovniške oblike, manjči civilno duhovniško... Potuje v tuge kraje in hodi v kapelico... Pisal sem že sv. kongregaciji de propaganda fide pismo 6. 10. 1933. o pojavljanju, ki ga je dr. Čičić povzročil s svojim govorom, ki ga je imel 28. junija 1933. (ob prilikl sokolskega zleta) v Sarajevu nad grobom atentatorjev, onih, ki so v Sarajevu 1914. umorili avstrijskega princa prestolonaslednika Frana Ferdinanda. Te je stal k heroje in kot prijatelje idealizma, ki mora navdahniti današnja pokolenja, sledičevzorom, ki so jih atentatorji pokazali v delu na narod in domovino in izkazali globoko spoštovanje manom herojem, kliči jem »slava vam, slava vam! Ta govor pa je imel dr. Čičić v civilni duhovniški obliki na razkolniškem pokopališču in po razkolniškem duhovniku in velikem sovražniku katolicizma Milana Božiča... Obvezamo o tem v boljšo informacijo sv. Stolico, da bi ona vse potrebno ukrenila pri Jugosloviji, vladbi ob ratifikaciji konkordata, da bi bil ta človek kot skodljiv odstranjen s svojega mesta.«

Svetina te obtožnice zbuja veliko pozornost. Vsi naši javnosti, zato da tudi mi objavljamo. Razprave same so bila zoper preložena.

Dr. Maček o intervencijah
»Hrvatski Dnevnik«, glasilo dr. Mačeka, objavlja: V zadnjem času se često dogaja, da se poindici v stvareh, ki nimajo nobene zvezze s splošnimi narodnimi interesi, izvajajo intervencije, sklicujejo na to, da to ali ono želi dr. Maček. Glede na to smo pooblaščeni od samega dr. Mačeka objaviti, da se načelno v stvareh privatnega interesa za nikogar ne zavzemam in se tudi v bodoče ne bo zavzemam.«

Cigava trditev prava?
Včeraj smo govorč v sporazumu, zaključenem med sefi srbskega združenja opozicije, in o upravi, ki bi ga sporazum lahko imel na nadaljnji razvoj političnih dogodkov, citirali misljeno zagrebškega »Obzora«: ki je poudarjal: »Vsekakor so vse beografske domneve o koncentracijski vladni Kmetovsko-demokratsko koalicijo brezpredmetne, ker zahteva dr. Maček rešitev hrvatskega vprašanja in ne zahteva udeležbe v vladni, še manj pa bi prevzel sodelovanje v vladni brez prejšnjega končnega sporazuma. Temu nasproti izjavila Večeslav Wilder v razgovoru z dopisnikom »Vremena«: »Vidit se, da dr. Maček zamislja, da bi koncentracijska vladna, v kateri bi tudi sodeloval, moral napraviti podlago sporazuma in da bi se šele potem šlo na volitve.«

— Cigava trditev je sedaj prava? Kdo je bolje poučen o mislih in načrtih dr. Mačeka, dr. Miltov Dežman ali Večeslav Wilder?

Ciril, 12. novembra, Beograd 10. Pariz 20.185, London 21.23, New York 436. Bruselj 73.575, Milan 22.925, Amsterdam 234.15, Berlin 174.95, Dunaj 77.60 (81.20). Prague 15.39, Varšava 81.90, Bukaresta 3.26.

Anglesko-poljski dogovor

Sporazum zapadnih držav ne bo ogrožal Poljske

London, 12. novembra o. »Morning Post« poroča, da sta se Eden in Beck sporazunela o cevi vrsti aktualnih problemov. Predvsem je bil dosezen naslednji sporazum:

1. Anglija in Poljska ne bosta dopustili formiranja nasprotnih si blokov v Evropi.

2. Pobijali bosta večno hujškanje k voini bodisi proti fašizmu bodisi proti komunizmu.

3. Nastopili bosta proti vsaki izolaciji kateregakoli dela Evrope.

Eden je končno prepričal Becka, da tudi bodoči sporazum zapadnih evropskih velenil ne bo ogrožal poljskih interesov.

Francoski glasovi o Beckovi misiji

Pariz, 12. novembra o. Ministrski predsednik Blum je včeraj sprejel poljskega poslanknika, ki ga je informiral o Beckovih londonskih pogajanjih. Pariski tisk posveča

Posvetitev grobnice na Zejtinliku v grobniči so zbrane kosti 6000 vojakov

Solan, 12. novembra AA. Včeraj so na Zejtinliku posvetili grobniči vojakom, ki so padli na solunske bojišča. Pri svečanosti so bile navzoče uradne delegacije iz Beograda, velike množice solunskega prebivalstva rodbine padlih bojevnikov in celo-kupina jugoslovenske kolonije. V novi grobniči so našli tišoči naših vojakov, ki so padli za svojo domovino, večno počivališče. Grobniča je bila zgrajena po prizadevanju jugoslovenske vlade, posvetili pa so jo včeraj na dan premirja, ko so pred 18 leti prenehal krvavi boji in se je končala svetovna vojna.

Pozasmejni grobovi, nad katerimi so se vzdignali preprosti belli križi, so bili včeraj okrašeni z zelenjem in krizantemami. Nad vsakim grobom so bile prizgane sveče. V kripti nove grobniči so zbrane kosti nad 6000 vojakov.

Pred vhodom v grobniči sta bili postavljeni časti grške in jugoslovenske vojske z godbama. Svečanost se je začela s službo božjo, pri kateri je pel zbor beografskega Obitelja. Okrog grobniči in oltarja so se zgrnile razne delegacije, zastopniki dobrevoljcev, bivših bojevnikov, invalidov, rezervnih oficirjev, ki so prišli z zastavami. Pred oltarjem so zavzeli svoja mesta ministra Marić in Cvetković, jugoslovenski po-

slanik v Atenah Hristič, član grške vlade, poslovnik Soluna in drugi odlični.

Pri končani službi božja sta grška in jugoslovenska godba zaigrala himni obeh držav, častne čete pa so izkazale časti padlim junakom.

Episkop Emilian je imel govor, v katerem je povlečeval velike žrtve padlih junakov, za njim pa v grškem jeziku vladika Konstantin, in jugoslovenski vojni minister armadni general Marić. V imenu grške vlade je govoril minister Papadenios, v imenu našega senatora Dragoljub Djordjević, v imenu narodne skupščine pa podpredsednik dr. Franjo Markić.

Po končanih govorih in polaganju venec, ki jih je bilo nad 100, se je svečanost končala z mimohodom solunske garnizije. Po končani svečanosti je bilo svečano koso, ki ga je priredil posljeni solunskih čet. Pri obedu so izmenjali zelo prijateljske zdravice. Po nočnjem banketu so jugoslovenski delegati odpotovali domov.

Razširjenje postaje Dobova

Beograd, 12. novembra o. Generalna direkcija državnih železnic je že odobrila načrt, da se razširi postaja Dobova tako, da bo urejena tudi za blagovni promet. V to sivo je bil odobren kredit 100.000 Din.

DANES PREMIERA

Lerharjeve operete

»Wo die Lerche singt«

Marta Eggerth

OPERETNI GLASBEE SEZONE!

Škrjanček poje - žvrgoli

PETJE, CARDAS, SMEH IN OPONI GLASERJI!

V Elitskem kinu Matici

LUCIE ENGLISCH

HANS SOHNKER

TIBOR HALMAY

KARL ANTON

Neznatno zboljšanje v lesni industriji

in sicer v industriji in obrti za predelovanje lesa

Ljubljana, 12. novembra
Kakor smo že poročali, so naša velika meždina gibanje našega delavstva v zadnjem času posledice izboljšanja delovnega trga v industriji in obrti. Lesotna velike dejavnosti ali krize je sledil opaznejši konjunktura in vzpon; industrija in obrt je zaposlila več delavcev, ker je doblila naročila. Konjunkturni vzpon se je najbolj pokazal v stavbni stroki. Ob koncu lanskoga leta in letos smo imeli po več letih spet dobro stavbno sezono. Razumljivo je, da je se s tem izboljšalo tudi stanje v vseh strokah, ki so s stavbom in v zvezi to je vsa industrija in obrt predelovanje lesa.

PRED LETOM 1935 BREZ KOLEKTIVNIH POGODEB

V splošnem je seveda naša lesna industrija v hudi krizi. Lani in letos je večina drugih industrijskih panog premagal najhujšo krizo, lesna industrija je pa se zmerom na tleh, zlasti gde izvoza našega obdelanega in surovega lesa, ki je vendar bil glavni vir dohodkov in bistveni pozitivni dejavnik naše lesne industrije.

Zanimivo je, da naše delavstvo v lesni industriji tudi v času največje konjunkture ni imelo s podjetji s kolektivnimi pogodbami urejenega delovnega razmerja. Je pa tako da človek ne misli na take stvari, kadar mu gre dobro. Naše delavstvo je bilo neorganizirano in strokovne organizacije se mu niso zdale valzne z izjemo delavstva v rudarsvju in kovinski industriji. Lani se je torej lesna industrija nahajala stalno v najtežji krizi in se nahaja v takem položaju še letos. Sebe ob koncu prve polovice letosnega leta je bilo opaziti v industriji in obrti za predelovanje lesa majhno izboljšanje. Val mezdnega gibanja je zaradi tega zajel tudi delavstvo v teh strokah. Hotel je po vzgledu stavbincev ruševje itd izkoristil izboljšanje v tej panogi industrije in si uredili delovno razmerje s kolektivnimi pogodbami. Gibanje je imelo največ uspeha v mizarski stroki v Ljubljani. Sklenjene kolektivne pogodbe so uredile delovno razmerje kakih 800 pomočnikov in vajencev v mizarski stroki.

V avgustu je bilo v Sloveniji zaposlenih pri predelovanju lesa 3564 delavcev v gozdno-zagarski industriji, ki je bilo zaposlenih v avgustu letos 6012 delavcev.

Sprito tega razmeroma velikega števila delavstva je odstotek delavcev, ki so dosegli kolektivno pogodbo, v tej stroki nizok, kar pa je v zvezi z deloma obrtnim in polnemčkim značajem delavstva te stroke.

MEZNO GIBANJE V TEJ STROKI

V lesni industriji Oskarja Koslerja v Ortenku, ki zaposluje 50 delavcev, se je začelo medzno gibanje lani 2 aprila. Dne 30. aprila

la so bila pogajanja z delnim uspehom zaključena. Delavstvo je zahtevalo zvišanje plač. Pisemni sporazum določa plače delavcev in ostalo stužbeno razmerje. Stavke ni bilo.

V lesni industriji barona Borna v Tržiču ki zaposluje 140 delavcev se je začelo mezdno gibanje tudi 2. aprila lani z zahtevno po zvišanju plač. Zaključeno je bilo z delnim uspehom. Preprečena je bila uvedba akorda in redukcija delavcev. Stavke ni bilo. Obvezni je pismeni sporazum iz 1. 1934. Februarja letos je bilo preprečeno z dnevnevnostavem v tem podjetju nameravano izboljšanje mezd.

Brez uspeha je zahtevalo delavstvo kolektivno pogodbo v parni žagi »Vindis« v Rogoznicu pri Ptaju. Žaga zaposluje samo 15 delavcev ki so zahtevali zvišanje plač in izvajanje delavskih začetnih zakonov. Stavke ni bilo.

250 delavcev v tovarni za upognjeno po hištvo Renec in drug v Duplaci je začelo mezdno gibanje 15. avgusta lani. Zaključeno je bilo 28. februarja s sklenitvijo kolektivne pogodbe, ki velja do 28. februarja l. 1937.

V tovarni podjetnikov in drugih lesnih izdelkov v Rimskih toplicah se je začelo mezdno gibanje 19. avgusta lani. Tovarna ima zaposlenih 120 delavcev. Dne 30. avgusta lani je bil dosegzen delovni sporazum.

V lesni industriji Feliksa Stareta v Preseju, ki ima zaposlenih 70 delavcev se je mezdno gibanje zaključilo 3. februarja letos s sklenitvijo delovnega sporazuma, ki velja za nedoločen čas. V lesni industriji Srečka Kolina v Podpreči ki zaposluje 180 delavcev pa je bila junija letos sklenjena kolektivna pogoda.

V mizarskih potjerjih v Ljubljani ki obsegajo 86 obrti je delavstvo doseglo enotno kolektivno pogodbo z dne 19. oktobra letos. Glavni uspeh obsegajo v določitvi najmanjše mezdle za pomočnike 4 din ter v izvedbi obstoječe socialne zakonodaje. 180 pomočnikov v 46 podjetjih v St. Vidu je doseglo kolektivno pogodbo in minimalne plače za pomočnike od 4 do 6 din na uru (prej samo 2.75), za kvalificirane strojne delavce pa od 5.50 do 5.75 din (prej samo 5 din) na uru 8 parketarskih podjetij v Ljubljani je podpisalo kolektivno pogodbo in pristalo na zvišanje akordnih postavk za 10 do 12 odst. Uspela ni mezdno gibanje v lesni industriji Dolene Franči v Skofiji Luki. 76 delavcev je mesečni stavko. Le dei delavcev je podjetje po stavki zoper zapriloščilo. V lesni industriji Fran Heinricher v Skofiji Luki je okoli 50 delavcev zahtevalo brez uspeha kolektivno pogodbo in zvišanje plač. Dne 16. septembra je bila stavka brez uspeha likvidirana.

mestnem razvoju našega Beligrada, ki ste danes že nad 10.000 prebivalcev. Ker ni nikogar, da bi poskrbel za naš prometni, gospodarski in socialni razmerji s temi novimi ustanovami, prosimo vas tisk, da podprete naše težnje.

Izplačevanje pokojnin

Ljubljana, 12. novembra
O izplačevanju pokojnin je priobabil »Slovenec« v nedeljski številki članek, ki bo združil med upokojenci zanjanje. Kaže hočemo, »Slovenec« se rad malo posoli. In posoli se je tudi v tem članku onimi, ki se iskali pomoči v Beogradu. »Slovenec« namreč pravi, da niso iskali pomoči na pravem mestu. Irči sicer da je protročun uravnavočen do so dohodki večji od izdatkov, a zapreke so v zakonskih določilih.

Unanene direkcije, a komcem koncev prav do ugotovite, da je največja krivida pri nerodnosti ta, ker že eni ustrezli upokojencem a drugi zakonitimi predpisom, nad vsemi pa plava neka neizbežna »vis maior«, ki se je ne moreogniti ne ta, ne on.

Nam se pri vsem tem vidi čudno samo to, da objema »vis maior« s svojimi krempijami »dravsko banovino«, vesaj med vrsticami članka je to razbrati, ker »Slovenec« v svojem članku ne omenja nobene druge banovine. Toda pustimo to! Upokojenci, ki pokojnino že uživajo, imajo vsaj to srečo, da računajo lahko s tem, da dobre pokojnini izplačajo v enem mesecu. Čudno se nam vidi samo to, da ni moči določiti stalnega dne, ki bi mu upokojencem prilagodili izplačila svojih mesečnih obveznosti. Če je protročun uravnavočen, če so dohodki večji od izdatkov, ne razumemo, čemu bi se moral izplačevanje pokojnin vršiti v etapah. No, pa kol si že omenili, upokojenci dobre izplačane svoje pokojnine v enem mesecu, čeprav v etapah.

Ali gode se še večja čuda! Ker je znal »Slovenec« obrazložiti to za levo, bo znal morda tud drugo. Za obrazložitev in pamešen nasvet mu bo hvaležnih mnogo trpinov.

U. Z. § 109 določa: Ce je uslužbenec dovršil 35 let efektivne državne službe ali 40 let, ki mu stejejo v pokojnino, ali če je dovršil 65 let starosti, se mora na prošnjo upokojiti. (Točka 15., § 104. U. Z., ki govorji o prestanku službe in upokojitvi na lastno prošnjo). Prošnja se mora upoštevati v enem mesecu od dne, ko je prispevala na pristojno mesto.

Saj ne trdim, da pot o šolskega upravitelja do streškega referenta in od lega do banov, odd. IV. in od takoj do ministrstva prosvete, ministrstva finanč in glavnem kontrole ni dolga.

Pa naj bi romala taka prošnja če res ni moči drugače, človek bi se potrebel.

(Saj bi se dalo to pri končnem obračunu vse in izlahka urediti). In ta obrežnarna dobač se vleče tudi do

Da državni uslužbenec ne more nalagati belih novcev za črne dneve, bo razumel tudi »Slovenec«, čeprav bo morda tudi to v svoji šegavosti zavil po svoje. Toda dvomim.

Upamo, da je odnesla gdž. Župevčeva iz Kranja najboljše vtise in hvaležni smo ji za ta lepi, intimni pevski večer. V Kranju bo vedno dobrodošla in pričaro sprehjeta.

Cerkveni koncert v Novem mestu

Novo mesto, 10. novembra
Pevski zbor mesne cerkve sv. Nikolaja, je sodelovanjem salonskega »Sokolskega« orkestra priredil v nedeljo cerkveni koncert. Zadnji koncert v kapiteljski cerkvi se je vrnil še pod vodstvom pokojnega glasbenika Ignacija Hladnika.

Koncertni program je bil poster in prav primerne izbran. Med drugimi so izpoljnili program J. Seb. Bach s preljudijem za prilegle v Dorsko Tokato ter Fuga, Ignacij Hladnik z Ave Marijo. Anton Foerster z Ave Marijo iz opere »Gorenjski slavček«. Stanko Premrl iz Knjige modrosti in sv. Nikolajem p. Hugošin Satner Euharistični triod itd.

Orkestralne točke je dirigiral g. Drago Sproc, orgelske točke pa je izvajal g. A. Markelj. Vse točke so bile izvajane prav dobro. Zlasti je ugajala Hladnikova Ave Marija. Ob ženska glasova, soprani in alti sta s svojo toplo barvo in mehko ustvarila lepo harmonijo in občutek vsega kar je hotel komponist izraziti. Pri Foersterjevi Ave Mariji pa so manjšali tenorji, ki so v zboru bojib Šibki, dočim so basi polni in glazbeni. Bachova Dorska Tokata in fuga je bila zelo dobra podana, istotako njegov preljudi. Dobro je bila naštudirana Premrljeva Tebe Boga hvalimo, ki jo je instrumental dr. J. Cerin. Soprani je malo preveč izrazil in prevlada s svojim močnim zvokom glasove, kar ne izvzveča tako velikostno in ubrano.

Z nedeljskim koncertom je kapiteljski zbor in orkester dokazal, da smo zmožni prirediti koncert v vedenju obsegu, kar je zelo hvaležno, le naši meščani so menda bolj malo vneti za resno glasbo, zlasti cerkveni, ki po svoji umetnosti in bogastvu melodij ne zaostaja za posvetno. Vsi pa, ki ljubimo zvokom glasove, kar ne izvzveča tako velikostno in ubrano.

Z gledališčem. Milan Skrbnišek proslavlja v Mariboru svojo 25letnico umetniškega udejstvovanja v nedeljo, 15. t. m. ob 20. uri zvezcer. Odlični ljubljanski reziser in igralec nastopi v vlogi dr. Morella v Laverjevi drami »Prva legija«. V nedeljo popoldne bo prva popoldanska glasbena predstava. Ob 15. uri uprizore izredno lepo uspešno v zgodnjem vremenu.

— Veronal... V Magdalenski ulici st. 34 je zavila 23letna Kornelija J. v samomornilnem namenu veliko dozovo veronalu. Polklicani reševalci so obupanko prepeljali v bolnično. Vzrok poskušenega samomora ni znan.

— Deklica v plamenih. V mariborskem bolnišnici so prideljali 5letno hčerko najemnika Matevža Čapnika od Sv. Primoža na Ponorju. Deklica je bila grela pri odprtrem ognjišču. Ker je bila preblizu ognja, se je v zgoljala oblike. Otrok je bil namah v plamenih in zadobil po vsem telesu tako hude poškodbe, da se bori v bojnišnici s smrto.

— Baron Trenček bo našlednja glasbena premiera v mariborskem gledališču. Albijevno opero režira g. Rasberger, glavne vloge igrajo gdž. Iglješeva, gdž. Barbčeva, ga. Gorinskova ter gg. Sancin, Rasberger in Veronik.

— Govedč je svojo žrtev zakopal ob potoku. Včeraj smo poročali o strahovitem umoru, ki je rezburil vso mesto, Akviziter Bruno Govedč je s kamnom umoril 16letnega trgovskega vajenca Branka Pušaneraja iz Studenca. Morilec je policijsko končal.

To je pokazal tudi pogreb, katerega se niso udeležili samo sosedje, ki so na potoku veneci, temveč tudi mnogo ostalih občanov ter celokupno članstvo Sokola, katerega člani so ga tudi vozili na zadnji poti. Kot mornariškemu podoficirju mu je izkazal zadnjo čast vod vojakov s častno strabo na krsti, spremilja pa ga je vojaška godba, ki je svirala turbole žalostne. Pretresljivo je bilo zadnje slovo starjev, ki so ga vplivali v zemljo.

Mlada žrtev zavratne jetike naj mirno sanja svoj večni sen, hudo prizadeti rodbini pa naše iskreno sožalje!

Bležmica

KOLEDAR

Danes: četrtek, 12. novembra katoličani Martin, neapelj.

DANASNE PRIREDITVE:

KINO MATICA: Skrjanček poje žvrgoli.

KINO IDEAL: Slasti mladosti.

KINO SLOGA: Zlati človek.

KINO UNION: Abeceda ljubezni.

KINO MOSTE: Barcapola.

KINO KODELJEVO: Buster je zaljubljen.

Društvo prijateljev humanistične gimnazije: predavanje prof. A. Sovreca o svojem potovanju po Sveti gori Atosu ob 20. v Delavskih zbornici.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba ter 9. Ramer, Miklošičeva cesta 20. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Vitku Povšetu

V spomin

Ježica, 10. novembra

Te dni so položili k večnemu počitku mlado žrtev zavratne jetike, mornariškega podnarednika Vitka Lovšeta.

Trnjeva je bila njegova življenska pot, kot je trnjeva in težka vse onih statiscov, cijih starši morajo z bornim delavskim zaščitnikom preživljati številne držine. Pomanjkanje in glad stoji na njihovem življenskem in tisočevem v njenem in tisočevem v zavratni morilki.

Ni se naš Vitko dopolnil polnih 18 let, vendar je v tej kratki življenski dobi izkupil vse težo in bridi delavskih otrok. Se ne sestlen fantek je odsel v Francijo, kamor se je bil njegov oče napotil za zavrnjkom. Tam je tudi dovršil ljudske šole ter bil eden najboljših učencev.

Po povratku iz tujine l. 1930 se je Vitko s starši naselil na Ježico, kjer si je oče s prihranki zgradil hišico. Obiskoval je in tudi dokončal z odličnim uspehom meščansko šolo, nato pa je stopil v mornariško podoficirsko šolo v Šibeniku ter je bil baš nekaj dni pred prerano smrtjo povisan v podnarednika. Bil je rahlega zdravja, kar je bila posledica pomanjkanja v bedri. Nedavno se je prehladi in zato je moral iskati zdravniške pomoči.

DNEVNE VESTI

Vsem bivšim komandantom iz koreške fronte. Legija koroških borcev v Ljubljani odnosno Zveza legijonarjev kraljevine Jugoslavije je prevzela načelo, da organizira vse bivše koroške borce in dobrovoljce v modno in enotno organizacijo z namenom, da doseže in izposuje članstvo priznanje dobrovoljstva, da ščiti njih eksistenco in pravne koristi in da se bori za njihove prednosti in pravice. Da zame Zveza legijonarjev uspešno zastopati upravičene želje in zahteve včlanjenih borcev in dobrovoljcev, so ji potrebeni dokazi in podatki o vseh vojaških akejih za osvoboditev slovenske Koroške, o formaciji in organizaciji posameznih odredov, o jačini posameznih odšekov, o njihovih načalih in dejavnih. Zato vse komandante - tovariste vladivo naprosto, da nam o tem predmetu izpravo poročajo ali po možnosti odstopijo Legiji svoje vojaške zapiske in dnevničke v svetu točne dopolnitve dokaznega gradiva. Posamezna poročila bomo objavili v našem glasilu "Legijonar", zatočno gradivo pa se bo zbralo za Spominsko knjigo, ki jo namerava izdati Legija koroških borcev ob prilikah dvajsetletnice in v posvetlo našim padlim tovarišem. Iz vposlanih podatkov in poročil bo Zveza legijonarjev sestavila spomenico ter jo predložila na merodajna mesta. Vse prispevke je vposlati na tajništvo Legije koroških borcev v Ljubljani. Tavčarjeva ul. 2. - Zveza legijonarjev kraljevine Jugoslavije naj bo ogrodje za ustanovitev vse-slovenske Zveze legijonarjev. Češkoslovaška in Poljska že danes stoji vsaka nad 100.000 članov, podoben pokret se snuje tudi na Bolgarskem in to moramo doseči tudi mi. To so mogočna dejstva, ki se ne dajo in ne smejo podcenjevati. Tajništvo legije.

KINO
SLOGA
DANES POSLEDNJIČ HARRY BAUER
ZLATI CLOVEK

MATICA
Premiera Lehrjeve »Wo di Lerche singt«
SKRJANČEK POJE - ZVRGOLI
Marta Eggerth - Hans Soehnker

UNION
A B E C E D A L J U B E Z N I
LUISE ULRICH, PAUL HÖRIGER, THEO LINGEN
Zvezdanci 16, 19. in 21. zvezda

Pred sestankom Narodne skupštine, v proračunskem oddelku finančnega ministervstva je pripravljen osnutek državnega proračuna za leto 1937-38. Sestavljen je bil po posebnih navodilih in pod nadzorstvom finančnega ministra. Te dni ga bo obravnaval ministrski svet do 20. t. m. bo pa po določbah ustave izročen Narodni skupštini, takoj nato poda finančni minister za javnost obširno izjavo o novem proračunu. V kratkem se sestane Narodna skupština. Med prvimi važnejšimi zadavami pride pred Narodno skupščino tudi sklenjeni konkordat z Vatikanom.

Izpremembe v novem voznem redu. Pri generalni direktoji državnih železnic je bila te dni konferenca zastopnikov državnih železnic, uprave pomorstva in rečnega prometa, na kateri se je razpravljalo o organizaciji železniških zvez. Ker v mednarodnem železniškem prometu skozi našo državo v novem voznem redu ne bo večjih izpremememb, je obravnavala konferenca naš notranji železniški promet in storila več sklepov glede boljševanja istega, zlasti v povezju z Južno Srbijo ter z grško in bolgarsko mejo. Po novem voznem redu bo vozilo več direktnih vagonov ter pospešenih in lokalnih vlakov. Izpremenjen bo tudi vozni red glede na potrebe izvoza v Grčijo. Med Beogradom in Zagrebom bo vozil en vrzvlak več. Spalte vagonne dobe vse proge, ki prihajajo v poslov za tujski promet. Na železničnih v Šrbiji bo vozilo ved motorni vlakovi, na proggi Beograd-Dubrovnik pa sedem molornih vlakov.

Nakup železniškega materiala v Nemčiji. Poročali smo že, da bo dobavila naša država Nemčiji za 400 milijonov Din železniškega materiala. Prva licitacija je bila 31. oktobra v Berlinu pa ni dosegla zahtevnega uspeha, ker so mnogi ponudniki odstopili zaradi pogodov, zlasti plačilnih, ker noče naša država plačati naročeni material v sedmih letih. Prihodnja licitacija bo že mesec dni v Beogradu.

Nova lekarnska taksa. Minister socialne politike in narodnega zdravja je odredil poročilo komisiji za sestavo in dopolnitvene lekarnske takse ter popravitev cenik vseh oficijelnih in neoficijelnih zdravil. Podpisal je pravilnik, ki se ga bodo morali držati osi lekarnarji, zdravnik in veterinarji v prometu z zdravili. V veljavjo je stopila tudi naredba o prometu s kininom proti malariji. V taksi so dolotene tudi cene za zavojni material za lekarnske prostore, za lekarniško delo in zivinska zdravila. Nova lekarnska taksa stopi v veljavjo 1. januarja 1937.

Založnost bilanca stavki v savski banovini. Zagrebške trgovske zbornice je v torku na svoji seji obravnavala tudi stavke v savski banovini v 10 mesecih tekodelga leta. Vseh stavki je bilo 86 in stavkovalo je 29.648 tečajev. Samo v Zagrebu je bilo 41 stavki, pomeni približno izgubo na mezhad 14.248.094 Din. Naročno gospodarstvo je pa utrpelno zaradi stavk zgubo, ki znaša 23.558.494 Din.

Službenega lista. Službeni list krščanske uprave dravške banovine št. 91, z dne 11. 1. m. objavlja pravilnik za izvrševanje uredb o likvidaciji kmetskih dolgov teravnih o zapiranju ložnjih listin z novimi obvezotvornimi pravilnikom nadzora nad dočasnim razlikom, ki se po odstavku člena 10 uredbi o likvidaciji kmetskih dolgov potriva z izrazitimi obvezotvornimi pravilnik, kako je člen 10. vložnost zemljišč in ostale imovine do 1. 1. kmetski pravilnik, kateri se dolžna izvajati, ki se izvaja v površini 50 oz. 10 hektarov pravilnik o uporabljaju in upravljanju posebnega sklopa za pre-

ureditev kmetskih dolgov, pravilnik o davanju olajšavju dolžnikom Privilegirane agrarne banke d. d. v. Beogradu, nagnas o preključju volitev občinskega odbora za občini Sedlarjevo in Log, uradni popravki o objavi kandidatnih list za volitve v zbornico za TOI v Ljubljani objava kandidatnih list za volitve v zbornico za TOI v Ljubljani za obrtni odselk v vložilih okrožjih 1., 9., 10., 12. in 17., razne objave iz Službenih Novinc in priloga kazala za 1. polletje 1936.

Nogrob. Danes je umrl v Ljubljani v visoki starosti 82 let gospa Elizabet Tomšič. Pogreb blage žene bo v soboto ob 14. z Vožarsko poti št. 8. Bodil ji lažna zemlja, težko prizadetim svojem našem iskrivom soziale!

Tudi v Zagrebu primanjkuje šolskih poslopjih. Kakor v Ljubljani se čuti tudi v Zagrebu vedno bolj posmanjanje šolskih poslopjih. Zagrebške osnovne šole imajo letos 12.839 učencev in učenak vseh šolskih poslopjih je pa 27. Učiteljev in učiteljev je 347. Posebno na temen je maledina v 50-letih za defektivno deco.

16 delavcev prestavi most čez Savo. Most za čestni promet čez Savo pri Zagrebu pride na nove temelje. Zaradi stavke stavbiha delavcev se je to dejo nekoliko zavleklo in most bo prestavljen šele v februarju prihodnjega leta. Delo bo trajalo dobre tri četrti ure in opravilo ga bo 16 delavcev, čeprav tehta železna konstrukcija več sto ton. Zeleno konstrukcijo potegnje v vagončkih po tračnicah na nove temelje.

Semenski pivovarski ječmen iz Češkoslovaške. Na radu industrije piva v Beogradu so kupili na Češkoslovaškem stari vagon pivovalskega ječmena. Ta ječmen bo razdeljen kot semenski med naše kmetovale, ki sejejo pivovarski ječmen, ker je naše semen degenirano.

Ljubljanska nova filmska zvezda. V Beogradu teče te dni film »Mala Irena«, ki v njem igra glavno vlogo Ljubljanskanka Žealdina Katnik. 16-letna hčerka ravnatelja našega turističnega urada na Dunaju. V filmu so ji dali ime »Kata«. V Nemčiji je dosegla s svojim prvim filmom takoj velik uspeh, da jo primerjajo z Marleno Dietrich.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je nekoliko dezelovalo v Ljubljani. Beograd in Sarajevo. Najvišja temperatura je znala v Skoplju 17. v Splitu 16, v Beogradu in Sarajevo 14, v Zagrebu 10. v Mariboru 9. v Ljubljani 8.6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 76.5, temperatura je znala 2.2.

Lažna novinarja iz izsiljevalca. Novosadska policija je arretirala v torku dva lažna novinarja Milutina Jošandžija in Stjepana Kindla. V Novem Sadu sta zadržala izdajati list »Naša sloga«. Toda izdala sta samo dve številki. Prvi se je izdajal za direktorja, drugi pa za glavnega urednika. Odšila sta k trgovcu Kohnu in mu načrtila, da sta dobila iz občinstva dopis, naperjen proti njemu in njegovemu ženi, ki je predsednica nekega dobrodelnega društva. Trgovcu sta pokazala tudi otdite članka in zahtevala od njega 4.000 Din. da bi članka ne priborila. Trgovec je pa obvestil o tem policijo, ki je lažna novinarja in izsiljevalca arretirala.

Samomor občinskega blagajnika. Včeraj zjutraj se je ustrelil v Veliki Kopanici pri Slavonskem Brodu občinski blagajnik Šime Ergot. O njem se je govorilo, da je poveril občinski denar. Uvedena je preiskava, ki naj dožene koliko je na tem resnice.

Cudakova smrt. V Virovitici je unrvčer Anton Iternička, star 38 let. Pokojni je živel zadnja leta zelo čudno. Zaklenil se je v svojo sobo, kjer je neprestano čital knjige. Iz sobe je prihajal samo počni.

Iz Ljubljane

Iz pravosavnega cerkev je dograjena zunaj, v notranjosti pa kontujejo zadnja dela. Slikarji so že pobarvali stene, in sicer s svetlo rumeno barvo. To je le začasna barva. Zdaj se zdajevanje ne dovoljuje, da bi cerkev lahko definitivno postikali, kar bodo storili šele eno prihodnjih let. Teracerji so začeli polagati tlak. V zvoniku na desni strani vhoda, se niso vzdajevale stopnice. V tem zvoniku bodo trije zvonovi. V prednjem prostoru pri vhodu tudi se niso kondana nekatera nuančna dela, n. pr. niso se vzdajevale vrata. Delo se je najbolj zavleklo zato, ker niso bila ob pravem času narejena železna okna in okenska omrežja. Cerkev bo načrtni poštevane šele drugo leto. Ob nji zdaj pojajajo kanalske cevi, da bo park kanaliziran ter da ne bo voda s strehe zatekala ob zidovju. Vratarji pa bodo še prizerno uredili okolico cerkve. Pred vhodom so podrli nekaj jesenov, sicer pa ostanejo dve vse ob cerkvi.

Iz Stara, zapuščena stavba parcela, ki se je učrte ne dočakane. Na vogalu Finžgarjeve in Ilirke učrte leži stavba parcela, ki je menjala že več gospodarjev in bi se dalo uporabiti za dvonadstropno stanovanjsko hišo. S tem bi se izpolnila vrzel na vogalu teh dveh ulic, tako pa je načrtal na tem mestu kos gmajne, ki ni bag v okras okoli. Baje se naide kupec, ker manjka prostora za vrt.

Iz Ljubljana se ponaša za rečnordim številom cerkva. Ni manj ko 18 jih šteje že danes, brez raznih kapel po zavodih. Kmalu dobre žade tudi podružnica v Stepanji vasi k mestu, bo številno cerkev v Ljubljani načrtovalo na 20. Da bi sčasoma le ne zmanjšalo cerkev, je bilo dovoljno dobiti dozvoli.

Iz Matineja ZKD. Kot svoj naslednji matinejski spored prinaša Zveza kulturnih društev Žubki: in nadve uspehl film »Mala mamicica«. V tem filmskem delu, ki ima mnogo humorja in še več reamic, postane malo Marie Bonnard - Franciška Gaai proti svoji volji mati čisto tujega otroka. Samo je še vso otroška tode sprito odgovornosti, ki jo je muhasta usoda načrtona, dozori, v pravo mater prepričana, sebi mora skrbeti sase in za otroka. Toda

prav ta otrok, ki jo je vrgel iz pensionatskega življenja, postane najzgodovnejši posredovalec med »njim in njo. Med drugimi sodelujejo še Otto Waiburg in Ernest Verbeč. Še enkrat ponavljamo: v tem filmu boste našli veliko humorja in veliko resnice — in to bo ne kaže tistega, kar potrebujejo vam. Zato priporočamo posetega filmu vsakomur najtopiej. Predstava v Elinem kino Matici v petek v soboto ob 14.15 in v nedeljo ob 10.30. Cena prostorom Din 3.50 in 5.50.

—lj Tudi zanimivo. Kdor si hoče ob lepem vremenu privočiti malo zabave, naj gre dopoldne pod tvoški gozd, kjer krimijo ptice pevke železnični in drugi upokojenci, ki jim ptički hrano jemljejo kar iz rok. In kar je tudi zanimivo, je to, da bo n. pr. pri semicah opazil, da so med njimi samo tamci, dočni so same samice odletile na jug.

—lj V očrili društva prijateljev humanistične gimnazije bo predaval danes v dvorani Delavske zbornice prof. A. Sovre o svojem potovanju po Sveti gori Atosu. Predavanje bodo spremljale slike. Zanimljivo je predavanje tako, da bo tvořilo uvod v nadaljnje predavanje po ostanek Grčiji, ki se bo vrnilo kak eden pozneje. Dostop imajo vse, ki se za star zanimajo. Pričetek predavanja ob 16. ur.

—lj Jugoslov. prof. društva, sekreter Ljubljana bo v letosnjem šol. letu 1936-37 predpredložil periodična javna predavanja in sicer: 1) Dr. J. Šolar, O kulturi jezika v šoli, 18. nov. 1936. 2) Srecko Brodar, O arheoloških izkopinah pri nas, 16. dec. 36. 3) Srecko Brodar, O slovenski historiografiji, 20. jan. 1937. 4) Prof. Sovre, O vplivu klasicizma, 17. feb. 37. 5) Dr. St. Gogala, O liku profesarja, 17. marca 37. 6) Prof. Etibol Bojec, Pedagoški problem srednje šole, 14. aprila 37. 7) Dr. J. Šolar, Šola in knjige, 28. aprila 37. Predavanja se bodo vršila v dvorani OZUDZ ob 20. zvečer. Vstopnine ni.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
v Siški, telefon 33-87

Rusko sovjetski film

ZLATO JEZERO

Izkalcit zlata, ljubezen in boj v divjem gorovju Altaja.

Predstava danes ob 8. ur.

MAGDA SCHNEIDER.
LISELOTTE

—lj Zopet lep film. Lehrjeva opereta »Wo die Lerche singt« je končno izdelana tudi v filmu in to se sodelovanjem najboljših pesniških in igralskih moči. Glavno naslovno vlogo poje Marta Eggerth, ki je kot rojena zanj. Njeno petje doseglo še v nobenem filmu ni prisko tako do veljave kot v tej opereti. V Zagrebu in Beogradu, kjer igrajo film istočasno z nami, je ta film že 2. tedna predstavljen vsepliščnega občudovalnega filmske publike. V ostalih virogah bomo videli H. Sochkerja, Lucie Engleš, Tiborja Halmya, Frizta Imhofa in Karl Ottona. Poslednji najdi v svojih komičnih virogah toliki zabave in razvedrila, da se bo publike prav od srca nasmejala. O filmu prinesemo jutri dajšo oceno — eno pa je prav golovo: Film bo tudi Ljubljancem ugašal v obisk v Maču pri tudi pri tem filmu enak onemu pri »Poslednjih akordih«.

—lj Vse posnetike Koncertov Glasbene Matice opozarjam, da že v predprodaji tempij koncertnih spored, ki ima članek o koncertnem sporedu, predvsem kratko analizo in druge podatke o delih, ki se bodo izvajali na dotičnem koncertu. Tak koncertni program je izšel tudi za komorni koncert, ki bo v petek v veliki Filharmonični dvorani in katerega izvaja Dresdenski godalni kvartet. V članku dobite podrobne podatke o Beethovenovem in Smetancem godalnem kvartetu, pa tudi o Škerjančevem najnovejšem delu. Za boljše razumevanje je citanje teh podrobnih podatkov brez drama dobrodošlo. Spored in sedeži se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Violinski koncert Roberta Šoetenja. Znameniti francoski violinist nam prinaša s svojim spremljevalcem prof. Šivencem naslednji program: najprvo bo zagnal klasično delo francoske literature, ki ga je napisal Jean Marie Leclair Sonato: Le tombeau. Klasik je živel v letih 1697-1764. Za tem sledi Chauconova pesem. Debussyeva sonata v 3 stavkih, eno delo Saint Seans in dve deli Ravela.

—lj Violinski koncert Roberta Šoetenja. Znameniti francoski violinist nam prinaša s svojim spremljevalcem prof. Šivencem naslednji program: najprvo bo zagnal klasično delo francoske literature, ki ga je napisal Jean Marie Leclair Sonato: Le tombeau. Klasik je živel v letih 1697-1764. Za tem sledi Chauconova pesem. Debussyeva sonata v 3 stavkih, eno delo Saint Seans in dve deli Ravela.

—lj Smrška televodila SPD. Približno letovalna ura bo v petek 13. t. m. ob 19.30 v televodnici II. državne realne gimnazije na Poljanski cesti. Prijave se še sprejemajo.

—lj Skrajni čas je, da svojemu sinu ali hčerki prekrbiti instruktorja. Ni namreč vedno slabega uspeha prisposovati učenca, temveč mnogokrat premalo individualni razlagi v šoli. Instruktorski van preskrbi akademski urad dela A. U. D. na univerziteti dne 2. decembra. Uradne ure vsak dan med 11.-12. ur.

—lj Prijet tihotape tobaka. Varnostni organ

Del Mestnega loga, ki bo zazidan

Nove hiše ob cesti v Mestni log — S kanalizacijskimi
deli vedno več lepih stavbišč

Ljubljana, 12. novembra
Ljubljana se je širila. Jo zadnjega proti jugu, razen na Mirju in na Prudlju, v glavnem ob Dolenjski cesti, še bolj pa na jugozapad proti Viču, deloma ob Tržaški cesti, vse večji meri pa pod Rožnikom in v Rožni dolini. Tam je sicer stavnina prostora večno obilo na razpolago, poskrbljeno je tudi za kanalizacijo, urejene so ceste ter pota, zgrajen je tudi živodvod. Zaradi kanalizacijske mreže je teren že močno osušen, skrakata dani so vse pogoji za izdajo lihanj hšic in prijaznij vrlovi, v najljubkejših okolicah. Ce poštevamo, da tramvajsko zvezo sredista mesta z viškim predmetjem po Tržaški cesti, odkoder ni daleč, študi prav do Podhožnika, se ne smemo čutiti, da so cene stavnin parcelam tam močno poskoplje, kar je skoraj onemogočilo manj petični posameznikom. Ljudje so se začeli ozirati po cenejšem svetu, ki pa tudi ni daleč od mesta in strnjene ulice ter so ga našli v Mestnem logu. Cenejši nego in Rožni dolini, na Viču in na Glinach, je stavnini vedno tudi ob Dolenjski cesti, kjer so zrasle številne lihane hiše, zadnja leta zlasti pod govorškim gozdom. Tam pa je zrasla samo vrsta hiš, ki sega iz mesta dalje na Rudnik in že naprej proti Lavrici, dočim na nasprotni strani ni toliko stava, razen popolnoma novega skupnega naselja na Galjevici.

Najdalj so se stavnini interesi ogibali sveta v neposredni okolici v Mestnem logu, in sicer med Gradaščico in Matjšem grbom. Ko pa je bila končana regulacija Gradaščice in osušen ter zravnjan jarek na Mirju in so tam nastale lepe moderne vile, so ljudje hitre sprva vpraševali po stavbiščih ob desni strani Gradaščice. Za Kolizejo so kmalu zrasle poleg kolonije mestnih hiš tudi druge edne hiše, oziroma prav lepe vile, in sicer tuk Gradaščice, ob paralelni cesti ter na vmesnih stavbiščih. Naenkrat, zlasti v zadnjem času, pa so se našli interesenti za

stavnine parcele tudi ob Cesti v Mestni log, kjer je še nedavno stala domača popolnoma osamljena samo Korintova ter Županova pristava, poleg posameznih šup. Cesta v Mestni log gre naravnost po sredini med travnikami in Gradaščico ter Matjšem grbom, odnosno Cesto dveh cesarjev, v notranjosti loga. Zadnja leta je zraslo ob začetku te ceste precej novih stavb, zdaj so pa prideli zidati tudi že bolj daleč v logu in sicer tuk ob cesti pa tudi proč od nje na obeh straneh. Zdaj stoji tam že blizu 30 novih hiš, večinoma enodružinskih. Zdajo tudi čisto majhne hiše, ki jih komaj snememo takoj nazivati.

Pravkar je dogradil ob tej cesti v vrsti drugih večjih hišic, neki upokojenec Matjšanski domec, »samo z enim oknom ter temu primernim vhodom. Dom si je sezidal kar sam v dobrem tednu, ostresi in opoko pa je imel gori že v dobrini poldruži ur. V bližini so lesene barake, ki služijo ljudem za stanovanja. Zaradi zamrznjenih hranilnih vlog ali drugih zadreg, pač na moreno še priteži z izdavo večnih stanovanj. Vobče pa imajo ljudje nakupljenih v tamošnji okolici že toliko parcel, da bo v doglednem času zrasel tamkaj cel nov del mesta. Izmed večjih zgradb se bo zidali spomladi ob Cesti v Mestni log velika ekonomija Zavetnika sv. Jožeta v Vidovdanske ceste. Zazidan bo prostor v širini kakih 50 m in približno v enaki dolžini, izvzemši dvorišč. Postavljeni bodo tamkaj novi hlevi ter druga gospodarska poslopja in pa stanovanjsko poslopje za služenčad. Z urejevanjem ekonomije so pričeli že sedaj. Prostor zasipi in so sestre že uredile nov sodavnik. Njihovo zemljišče je prav ogromno ter sega od ceste v Mestni log do Matjšega grbna, posedujejo pa v dolini še več »partkove. Zemlja je tamkaj sicer že precej močvirna, s emotornimi regulacijskimi deli se bo pa do najbrž že kmaku doseči znatno zboljšanje.

ka za komisione analize, ki jih dela Hig. svod. Vzorce jemljojo po večini na mitincih odkoder je seveda že daleč do konzumencov. Tek nekaj analiz — nekatero mlekarice niso kontrolirane po več let — pač nima skoraj nobenega pomena. Nujno potrebui bi bili bakteriološki izvidi, ki jih aploh ni bilo, in jih menda tudi zdaj ni. Če upoštevamo, da prejne mestna blagajna na mestni trošarini za mleko nad pol mi-

ljona Dim letno, bi pač smeli pričakovati, da bi mesto imelo kontrolni oddelok za preiskusjanje živil, ki bi ga moral imeti že zdavnaj po zakonu o nadzoru nad živili, in da bi končno že uredilo preskrbo mesta z mlekom po sodobnih zdravstvenih načelih in zahtevah. Celo na Balkantu so se začeli zanimati za vprašanje preskrbe mest z dobri in zdravim mlekom (Beograd, Sofija), mi pa moramo seveda capljati vedno zadaj,

Tako so dočakali Američani v Belem domu vsaj en rekord, namreč najmodernejo kuhinjo sveta. Nakateri Rooseveltovi prijetiji pa trdijo, da to ni zadnji rekord, ki ga je pripravil sedanji predsednik Američanom. Če mu bo namreč dana drugič prijetka nadaljevati delo po svojih načrtih, je zelo verjetno, da bo poskusil doseči rekord tudi na prezidentskem mestu. To bo pa seveda pokazal šele čas.

Mož, ki ga zebe poleti

Ameriški leti poročajo o čudaku, ki so se zanj zanimali že mnogi zdravnični tečaj, ki se znajo pojasniti njegove čudne telesne topote. Mož se piše Gasney. V najhujši poletni vročini mu ni vroče. Nasprotno, večkrat ga celo zebe, da se ves trese. Ko pa zapade sneg in pritese mrz, mu je vedno toplo tako, da suknje sploh ne nosi in celo brez telovoka hodi v najhujšem mrazu. V juliju, ko prisne v Ameriki navadno najhujši vročini in bi ves New York najraje spal pod milim nebom, pa dolgi Gasney v zimski suknji s kučno na glavi in pripoveduje, da mora imeti doma vedno zakurjeno peč, da se malo segreje.

Zato je cudno telesno toplo se že dolgo zanimalo zdravnički, ki pa ne vedo, od koder izvirja. Domnevajo samo, da je posledica hudi solenih opieklin, ki jih je dobil ne, kot Gasney.

Sahovi hčerki se možita

Hčerkvi vladarja Irana Reza Šaha se možita. Starejša je starca 19, mlajša pa 17 let. Otočju je vzgajal mnogo strožje, nego se vzgajajo princeze na kraljevskih dvorih. Ustanovil je dekiški Šole in uvedel obvezen Šolski pouk v njih. Zato je tudi sklep, naj bosta njegovi hčerki prvi učenci v dekiški Šoli, za kar je bilo potrebno v deželi pravovernih muslimanov mnogo pogroma. In res je samo z nasičenim dosegom, da so jere perzijske družine podljali svoje hčerke v dekiški Šole.

Sahovi hčerki sta bili vzgojeni zato strogo, nasprotno jima pa je oče dal prosti roki pri izberi ženinov. In tako si princeta izbrali svojih bodoch mož iz kraljevskega ali knežjega rodu, temveč iz meščanskih krogov. Vljudno torej, da se tudi Perzija modernizira.

Novi guverner Maroka

Francoški general Nogues, novi guverner francoskega Maroka, je prispel nedavno oficijalno v veliko arabsko mesto Marrakeche. Pri tem je obnovil tradicijo maršala Lyautaya. Jahab je iskrga konja in spremljal ga je po ulicah mesta paša. Si si Hadž Thami Glouj s močno eskorto arabskih konjenikov. Francoski listi poročajo o tem:

Domačini so zlasti opazili spoštivo in lepo gesto, ki jo je napravil general pri vojaški paradi. Ko se je namreč ustavil pred oficijalno tribuno, kjer je sedeila kraj njegove soprotev vodova po maršalu Lyauteyu in ko sta mu izročili dve beli obledeni dekiški šopek s traktovi v francoskih barvah, se je obrnil general k maršalovi vodovi in ji izročil šopek. Maršalova vodova je objela novoga guvernerja, ki ga je poznamela, ko je bila še mlad poročnik in je študirala v kolonijah pod poveljstvom njenega moža. Tako se obnavlja vrsta velikih poveljnikov in mladi časte stare. A Maroko, ponosen na to, da je njegova usoda v rokah učenca moža, ki ga je tako ljubi, lahko gleda v svojo bodočnost.

Iz Celja

— c Zopet neobčina afera. Pred kratkim smo poročali o aferi odpravljanja telesnega plodu, s katerim se je na veliko bavila neka ženska v Novi vasi. Te dni pa je policija ugotovila v Gaberju novo tako afero in dognala, da se je tudi v tem delu mesta neka ženska na kazniv način bavila z odpravljanjem telesnega plodu. V intresu preiskave bodo ostala imena prizadetih oseb še nekaj časa tajna.

— c Veselo božjo pot bo uprisorila ljubljanska drama v petek 13. t. m. ob 20. v celjskem gledališču za abonma. V isti zasedbi smo videči to igro v Celju že v pretekli sezonai.

— c Hrbtenico si je naložil. V torek je padel 32-letni drvar Josip Cigala iz Solčave v gozd takoj nesrečno, da si je naložil hrbtenico. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

— c Atletik : Maribor. Na igrišču pri Skalni kletki se bo pricela v nedeljo 15. t. m. ob 14.30 podsvetna tekma med celjskimi Atletikami in ISSK Mariborom. Tekma bo gotovo prav zanimiva.

— c Hsišne posnetnike opozarjam na poziv k vložitvi davnih napovedi za zgradnino za leto 1937, ki je nabit na uradni deski v veži mestnega poglavarstva.

Preskrba Ljubljane z mlekom

bi mora biti urejena po sodobnih zdravstvenih načelih
in zahtevah

Ljubljana, 12. novembra
Ali smo s preskrbo in nadzorstvom nad uvozom mleka v Ljubljani lahko zadovoljni? U tem se nasi mesični navadno ne vprašujejo. V splošnem so pač zadovoljni, dokler ne vedo, da bi se lahko mleščak izboljšal in da bi se tudi moralno izboljšati. Ce se oziramo na preskrbo in nadzorstvo nad mlekom v velikih mestih v drugih državah, ne moremo biti zadovoljni z razmerami v Ljubljani, ker pač niso idealne in še dolgo ne.

Ze prejšnja stoletja je bilo mleko cenjeno le izvirovno, v nekaterih pogledih nemandomestljivo hranilo, in na zdravstveno strani nismo gledali ter ni prišlo nikomur niti na misel, da bi lahko mleko tudi škodovalo zdravju. Sele napredek bakteriologije poneni začetek raziskovanja mleka ne le kot hranišča samega na sebi, temveč tudi njegov vpliv na zdravje. Dandanes v vseh naprednejših državah posvečajo največjo pozornost preskrbi mest z mlekom. Pomislite je treba, da je mleko najvažnejše hranilo, saj ga uživajo ljudje tako rekoč od zibeke do groba. Neobhodno potrebno hranilo je pa zlasti otrokom.

Pri preiskavah mleka v drugih državah ne glejamo le na potvorbno mleko, preiskujejo tudi, če je mleko dovolj mastno in neukušeno. Zato nadzirajo tudi molz — tudi ni vseeno kakšne so posede za mleko — nakup in prodaja itd. In v Ljubljani? Končno je treba spregovoriti o tem odločno in naravnost: Kas se tiče zdravstvene kontrole mleka, Ljubljana zaostaja za več desetletij. Nihče ne vodi pri nas pravrh računov o preskrbi mesta z mlekom.

Boljje bi bilo, da bi se ne bahali s kontrolo mleka v Ljubljani, ker se s tem že bolj osmehimo. Le ozrimo se na to kontrolno! Samo nadzorstvo nad prodajo mleka ni najvažnejše. In nadzorstvo nad prodajo mleka je v Ljubljani edina kontrola, zlasti bi pa morala biti še tem popolnejša, zlasti

ker mleko prodajajo v mestnem področju. Če napravimo zjutraj sprehod po ljubljanskih ulicah, naletimo lahko na nešteto mlekarje, ki prelivajo mleko na cestah in dvoriščih, marsikje baš tedaj, ko je ozračje že polno prahu, saj imajo zjutraj službo tudi pometci. Tu in tam prelivajo mleko na dvoriščih, baš ko gospodinje iztepojajo posteljino in preproge. Kakor da je mleko v hlevih še premalo onesnaženo in okušeno! Blizu kolodvora vidimo po večah razpostavljeni velike transportne vrče, ki iz njih mlekarice prelivajo mleko v manjše. Veliki vrči so izpostavljeni psom, ki jih gospodinje spuščajo iz stanovanj na »jutranji sprehod«. Razen tega so vrči za mleko pogosto iz škodljive, nepocinjene pličevine, njihovi pokrovri pa zapri s cujnami. Opazamo tudi, da nekateri raznajo mleko v zelenkah, ki so navadno slabopomite zaradi preozkega vratu. Pogusto tudi lahko opazimo, da je mleko na vozičkih sredi žive perutnine ali vsaj blatnega krompirja. Tako mora torej ljubljanski konzument konzumirati na leto rast mleka še nekaj vagonov kravjih odpadkov, medtem ko v modernih mestih čistijo mleko s tehnično popularnimi centrifugalnimi čistišči. Nedvonom vpliva slabe kvalitete tudi na konzum; v Ljubljani odpade na prebivalce letno le 80 l mleka, v Švici povprečno 280 l. v Nemčiji pa 220 l. Ljubljanci navadno ne opazijo nedostatkov, ker pač vsega tega vajeni, in si ne moreno niti predočiti, kakšna mora biti dandanes preskrba mest z mlekom.

Rekli boste, da so bila vendar izdana primerna navodila tudi za prodajo mleka. Morda tudi veste, da je tržno nadzorstvo prejšnje čase preiskovalo mleko in imajočke v koto zapršeno centrifugo za analize. Strojek menda že dolgo počiva — zato, ali je premajhen proračun, ali pa ni dovolj razumevanja. Tržno nadzorstvo vzame letno nekaj sto vzorcev mleka

58 svojem sklepu, da se mu umaknem. To sem povedal tudi grofu Commarinu. Daburon je pritočoval ta odgovor, ki je mogel le potrditi njegov sum. Mar ni to začetek obrambega sistema, ki ga je videl že vnaprej? Zdaj je odvisno od njega, da prime stvar pri pravem koncu in razbije to obrambo, s katero se je hotel Albert skriti kakor živel v svoj oklep.

— Proti Gerdyju niste nastopili, — je dejal sodnik. — Imeli ste sicer pri sebi grofa in svojo mater, toda Gerdy je imel na svoji strani pričevanje vlove Lerougeeve, ki bi vas bilo porazilo.

— Nikoli nisem dvomil o tem.

— No, torej, — je nadaljeval sodnik, — pravica domneva, da ste umorili vodovo Lerougeeve, da bi pači edini obstojci dokazati proti sebi.

— Ta grozna obdožitev, izgovorjena s strašnim naglasom, niti najmanj ni izpremenila Albertovega vedenja. Ostal je miren. Na njegovem čelu se ni pojavila niti najmanjša guba.

— Prisegam pri bogu in na vse, kar mi je najsvetjšega, da sem nedolzen, — je odgovoril.

— No, to je pa komedijant, da malo takih, — je pomisli sodnik. — Ali je mogoče, da bi imel zločin to čudešno mod?

Brakal je po aktih, predčital znova nekatere od-

stavke iz prejšnjih izpovedb in začrpal nekatere strani, kjer so bili zanj važni podatki. Naenkrat je dejal:

— Ko so vas aretirali, ste vzkliknili: Izgubljen sem! Kaj ste hoteli reči s tem?

— Spominjam se res, da sem to rekel, — je odgovoril Albert. — Ko sem zvedel, kakšnega zločina me dolže, me je obšel strah, obenem sem pa zagledal v duhu pred seboj svojo strašno bočnost. V hipu sem se zavedel svojega grozneg položaja. Spoznai sem resnost obdolžitve, njenega verjetnosti in težave, s katerimi se bom moral boriti. Notranji glas mi je dejal: Komu je bilo ležete na Klaudini smrti? In zavest, da mi preti nevarnost, me je napotila k temu krik.

To pojasnilo je bilo ved nego dozdevno, bilo je možno, da celo verjetno. Imelo je še to prednost, da je kazalo na povsem naravnovo vprašanje: Išči, kdo je imel z zločinom ni bila tativna. Našli smo, kar je bilo vrženo v Seino, vemo tudi, da so bili vse papirji sečani. Ali bi morda kompromitirali koga drugega razen vas? Ce veste to, kar odgovorite?

— Kaj vam morem odgovoriti? Nič.

stavke iz prejšnjih izpovedb in začrpal nekatere strani, kjer so bili zanj važni podatki. Naenkrat je dejal:

— Spominjam se res, da sem to rekel, — je odgovoril Albert. — Ko sem zvedel, kakšnega zločina me dolže, me je obšel strah, obenem sem pa zagledal v duhu pred seboj svojo strašno bočnost. V hipu sem se zavedel svojega grozneg položaja. Spoznai sem resnost obdolžitve, njenega verjetnosti in težave, s katerimi se bom moral boriti. Notranji glas mi je dejal: Komu je bilo ležete na Klaudini smrti? In zavest, da mi preti nevarnost, me je napotila k temu krik.

To pojasnilo je bilo ved nego dozdevno, bilo je možno, da celo verjetno. Imelo je še to prednost, da je kazalo na povsem naravnovo vprašanje: Išči, kdo je imel z zločinom ni bila tativna. Našli smo, kar je